

003607 11-02-15

Rijksdienst voor Ondernemend
Nederland

rd proj.

INGEKOMEN

11 FEB. 2015

> Retouradres Postbus 19530 2500 CM Den Haag

Gemeente Ommen-Hardenberg
K. ten Brinke
Postbus 500
7770 BA HARDENBERG

**Rijksdienst voor
Ondernemend Nederland**

Postbus 19530
2500 CM Den Haag
mijn.rvo.nl

T 088 042 42 42
ffwet@rvo.nl

Onze referentie

Kenmerk
FF/75C/2014/0252.toek.jb

Bijlagen

2

Datum 10 februari 2015
Betreft Toekenning ontheffing
Ruimtelijke ingrepen

Geachte mevrouw Ten Brinke,

Naar aanleiding van uw verzoek van 1 juli 2014 en de aanvullingen hierop van 4 september 2014 en 15 december 2014, geregistreerd onder aanvraagnummer FF/75C/2014/0252, om een ontheffing als bedoeld in artikel 75 van de Flora- en faunawet te krijgen, deel ik u het volgende mee.

Hierbij ontvangt u de ontheffing die u heeft aangevraagd, van de verbodsbepalingen genoemd in artikel 11 van de Flora- en faunawet voor zover dit betreft het beschadigen, vernielen of verstoren van holen of andere voortplantings- of vaste rust- of verblijfplaatsen van de das, alsmede van de verbodsbepalingen genoemd in artikel 11 van de Flora- en faunawet voor zover dit betreft het verstoren van nesten of vaste rust- of verblijfplaatsen van de huismus.

De aanvraag

De aanvraag heeft betrekking op de realisatie van het project 'Ontwikkelingen Ommen Oost', gelegen in de gemeente Ommen. Het project betreft de realisatie van een nieuwe woonwijk. Hierbij zijn de volgende werkzaamheden gepland:

- Het slopen van bebouwing;
- Het verwijderen van beplanting;
- Het bouwrijp maken van het gebied;
- Het uitvoeren van bouwwerkzaamheden;
- De aanleg van bouwstraten;
- Asbestsanering.

Ontheffing wordt gevraagd van de verbodsbepalingen genoemd in artikel 11 van de Flora- en faunawet voor wat betreft exemplaren van de das (*Meles meles*), huismus (*Passer domesticus*) en de kerkuil (*Tyto alba*).

Overwegingen

Wettelijk kader

Beschermde soorten

De das is een beschermde inheemse diersoort als bedoeld in artikel 4, lid 1, onder a, van de Flora- en faunawet en is tevens opgenomen in bijlage 1, behorende bij het Besluit vrijstelling beschermde dier- en plantensoorten. De huismus en de kerkuil zijn beschermde inheemse diersoorten als bedoeld in artikel 4, lid 1, onder b, van de Flora- en faunawet. Voor vogels is alleen ontheffing nodig indien het nest valt onder de bescherming van artikel 11 van de Flora- en faunawet. Hieronder zal dit nader worden toegelicht.

Verbodsbepalingen

Op grond van artikel 11 van de Flora- en faunawet is het verboden om beschermde inheemse diersoorten nesten, holen of andere voortplantings- of vaste rust- of verblijfplaatsen van beschermde inheemse diersoorten te beschadigen, te vernielen, uit te halen, weg te nemen of te verstoren.

Voortplantings- of vaste rust- of verblijfplaatsen

Tot voortplantings- of vaste rust- of verblijfplaatsen als bedoeld in artikel 11 van de Flora- en faunawet worden essentiële migratieroutes en foerageergebieden die van belang zijn voor de instandhouding van een voortplantings- of vaste rust- of verblijfplaats van de soort op populatieniveau gerekend. Daarnaast vallen ook tijdelijke, seizoensgebonden, verblijfplaatsen (bijvoorbeeld hollen, burchten) of standplaatsen die van belang zijn voor de gunstige staat van instandhouding van een soort op populatieniveau of per exemplaar hieronder.

Vogelnest

Het nest van een vogel is de plaats of ruimte die een vogel gebruikt voor het leggen en uitbroeden van de eieren en, voor zover het geen nestvlieders betreft, het grootbrengen van de jongen. In de context van artikel 11 van de Flora- en faunawet moet onder nest ook de inhoud en de functionele omgeving daarvan, voor zover het broedsucces van vogels daarvan afhankelijk is, worden begrepen. Daartoe zijn alle activiteiten begrepen die het broedsucces negatief beïnvloeden of teniet doen. Artikel 11 van de Flora- en faunawet is gedurende het broedseizoen van toepassing op alle in gebruik zijnde nesten van vogels. De meeste vogels maken elk broedseizoen een nieuw nest of zijn in staat een nieuw nest te maken en gebruiken hun nest niet als vaste rust- of verblijfplaats. Dergelijke nesten voor eenmalig gebruik genieten buiten het broedseizoen niet de bescherming van artikel 11 van de Flora- en faunawet.

Nesten van de huismus en de kerkuil vallen ook buiten het broedseizoen onder de definitie van 'vaste rust- of verblijfplaatsen' in artikel 11 van de Flora- en faunawet. Deze nesten zijn daarom, voor zover ze niet permanent verlaten zijn, jaarrond beschermd. Derhalve is, bij overtreding van de verbodsbepalingen, ontheffing nodig van artikel 11 van de Flora- en faunawet met betrekking tot de vaste rust- of verblijfplaatsen van deze soorten.

**Rijksdienst voor
Ondernemend Nederland**

Datum

10 februari 2015

Onze referentie

Kenmerk

FF/75C/2014/0252.toek.jb

Kerkuil

Van de kerkuil is een incidenteel gebruikte roestplaats (kast) in een van de bijgebouwen aan de Otmansweg 1a aangetroffen. De bebouwing aan de Otmansweg 5a is tot circa drie jaar geleden in gebruik geweest als broedlocatie voor de kerkuil. Deze locatie dient momenteel als roestplaats. Binnen het plangebied zijn geen andere verblijfplaatsen van de kerkuil aangetroffen. Op circa 2 kilometer afstand van de roestplaatsen in het plangebied (Arriërflierweg 8a) broedt jaarlijks een kerkuil. Het plangebied heeft een functie als leefgebied, inclusief foerageergebied voor de kerkuil. Aantasting van foerageergebied is enkel ontheffingsplichtig, indien zij van groot belang zijn voor de functionaliteit van de vaste rust- of verblijfplaatsen van de betreffende soort, doordat er onvoldoende alternatieven voorhanden zijn. Zonder het nemen van mitigerende maatregelen kunnen door de werkzaamheden voortplantings- of vaste rust- of verblijfplaatsen van de kerkuil worden beschadigd, vernield en verstoord.

Om negatieve effecten van de werkzaamheden op de soort tot een minimum te beperken, stelt u maatregelen voor zoals beschreven op de pagina's 11 en 12 van het bij de aanvraag gevoegde rapport "Activiteitenplan Flora- en faunawet Ommen Oost" van 27 juni 2014, alsmede zoals beschreven in de aanvullende informatie van 4 september 2014. De door u voorgestelde maatregelen voldoende.

Door de sloop van de bebouwing aan de Otmansweg 1a wordt een incidenteel gebruikte roestplaats van de kerkuil weggenomen en wordt de roestplaats aan de Otmansweg 5a op termijn mogelijk ongeschikt naarmate de bouw van de woonwijk vordert en deze meer ingebouwd raakt. Door de kast naar een nabij gelegen erf aan de Otmansweg te verplaatsen blijft de roestplaats beschikbaar en blijft het leefgebied van de kerkuil functioneel. Door de toekomstige bebouwing is er sprake van een afname van het areaal foerageergebied (40 ha). De afname heeft vooral betrekking op het deelgebied waar Ommen Oost fase 1 gepland is. Hierdoor wordt de roestplaats aan de Otmansweg 5a op termijn mogelijk ook ongeschikt. Deelgebied 'Boerenerven' is reeds grotendeels ongeschikt vanwege de daar aanwezige sportvelden. Deelgebied 'Landgoederen' zal na realisatie van de drie landgoederen (kleinschalig landschap) grotendeels geschikt blijven als foerageergebied. Oostelijk van het plangebied zijn echter voldoende alternatieven (zowel broedkasten als foerageergebied) voor de kerkuil voorhanden waarmee de functionaliteit behouden blijft.

Door het uitvoeren van bovenstaande maatregelen wordt voorkomen dat er verbodsbepalingen genoemd in artikel 11 van de Flora- en faunawet overtreden worden. De functionaliteit van de voortplantings- of vaste rust- of verblijfplaatsen van de kerkuil wordt gewaarborgd. Tevens worden de voortplantings- of vaste rust- of verblijfplaatsen niet verstoord. Een ontheffing is dan ook niet nodig.

Conclusie Kerkuil

Dit houdt in dat het toegestaan is bovenstaande werkzaamheden zonder ontheffing uit te voeren, mits de in dit besluit genoemde maatregelen worden uitgevoerd.

**Rijksdienst voor
Ondernemend Nederland**

Datum
10 februari 2015

Onze referentie
Kenmerk
FF/75C/2014/0252.toek.jb

Dit besluit geldt slechts voor de hierboven genoemde soort en beschreven verboden handelingen. Dit besluit geldt alleen voor de werkzaamheden die conform de aanvraag worden uitgevoerd, voor zover in dit besluit zelf niet anders is aangegeven. U dient direct contact op te nemen met Rijksdienst voor Ondernemend Nederland indien bij het uitvoeren van de werkzaamheden van het project andere beschermde soorten dan de genoemde worden aangetroffen of andere handelingen als beoordeeld bij dit besluit noodzakelijk zijn. Als u de maatregelen zoals genoemd in dit besluit niet uitvoert, heeft u (mogelijk) toch ontheffing van de Flora- en faunawet nodig.

**Rijksdienst voor
Ondernemend Nederland**

Datum
10 februari 2015

Onze referentie
Kenmerk
FF/75C/2014/0252.toek.jb

Als u toch een ontheffing nodig heeft voor een vogelsoort dient u voor het verkrijgen van deze ontheffing voor het project een belang, genoemd in de Vogelrichtlijn, aan te tonen. Indien dit belang niet kan worden aangetoond, wordt de aanvraag afgewezen en mag u het project niet uitvoeren. De belangen genoemd in de Vogelrichtlijn zijn:

- de bescherming van flora en fauna.
- de veiligheid van het luchtverkeer.
- de volksgezondheid of openbare veiligheid.

Daarnaast wijs ik u erop dat als u afwijkt van de maatregelen zoals genoemd in dit besluit, zonder ontheffing of goedkeuring aan te vragen, u zeer waarschijnlijk in overtreding bent van de Flora- en faunawet. Ik kan dan door bestuursrechtelijke dwang toe te passen de strijdige situatie alsnog beëindigen. Dat kan betekenen dat een last onder dwangsom wordt opgelegd, of dat bestuursdwang wordt toegepast. Ook kunnen strafrechtelijke sancties worden opgelegd. Dit kan in uw geval betekenen dat de werkzaamheden ten behoeve van bovengenoemd project geheel of gedeeltelijk worden stilgelegd totdat weer wordt voldaan aan het bij of krachtens de Flora- en faunawet bepaalde.

Ontheffing

Op grond van artikel 75, lid 5, van de Flora- en faunawet worden ontheffingen slechts verleend wanneer er geen afbreuk wordt gedaan aan een gunstige staat van instandhouding van de soort. Op grond van artikel 75, lid 6, aanhef en onder c, wordt voor soorten genoemd op de Vogelrichtlijn en bijlage 1 van het Besluit vrijstelling beschermde dier- en plantensoorten ontheffing slechts verleend wanneer er, naast de voorwaarde dat geen afbreuk wordt gedaan aan een gunstige staat van instandhouding van de soort, geen andere bevredigende oplossing bestaat en met het oog op andere, bij algemene maatregel van bestuur aan te wijzen, belangen. De belangen waarnaar verwezen wordt, zijn genoemd in artikel 2, lid 3 van het Besluit vrijstelling beschermde dier- en plantensoorten.

Instandhouding van de soorten

Das

Aan de Otmansweg 5 in het plangebied is een bijburcht van de das aangetroffen. De burcht ligt in een singel op het erf. Bekende kraamburchten liggen op ruim 1200 meter afstand (noordelijk in het Ommerbosch en zuidelijk in het Vechtdal) waarbij de Coevorderweg en een sportcomplex gepasseerd moeten worden. Enkele graslanden (circa 5 hectare) aan de Hessenweg-Oost maken onderdeel uit van het primaire leefgebied (inclusief foerageergebied) van de das in de noordelijk gelegen kraamburcht. Aantasting van foerageergebieden is enkel ontheffingsplichtig, indien zij van groot belang zijn voor de functionaliteit van de vaste rust- of verblijfplaatsen van de betreffende soort, doordat er onvoldoende alternatieven voorhanden zijn. Door de werkzaamheden kunnen voortplantings- of vaste rust- of verblijfplaatsen van de das worden beschadigd, vernield en verstoord.

Om negatieve effecten van de werkzaamheden op de soort tot een minimum te beperken, stelt u maatregelen voor zoals beschreven op de pagina's 12 en 13 van het bij de aanvraag gevoegde rapport "Activiteitenplan Flora- en faunawet Ommen Oost" van 27 juni 2014, alsmede zoals beschreven in de aanvullende informatie van 4 september 2014 en 15 december 2014. De door u voorgestelde maatregelen zijn in grote lijnen voldoende. Ter aanscherping zijn in de ontheffing echter aanvullende voorschriften opgenomen.

Door de werkzaamheden wordt de bijburcht van de das aan de Otmansweg 5 aangetast. Vooraf zorgt u niet voor voldoende alternatief dat in kwantiteit en kwaliteit overeenkomt met de huidige functionaliteit van de voortplantings- of vaste rust- of verblijfplaats voor de aanwezige populatie van de das. De functionaliteit van de voortplantings- of vaste rust- of verblijfplaats van de das blijft hierdoor niet behouden.

In de directe omgeving van het plangebied blijft voldoende leefgebied van de das behouden waar de das een nieuwe bijburcht kan graven. De twee kraamburchten blijven onaangetast. De das zal zijn territorium daarom niet verlaten. Enkele graslanden (circa 5 hectare) aan de Hessenweg-Oost maken onderdeel uit van het primaire leefgebied van de das in de noordelijk gelegen kraamburcht. U geeft aan dat de belangrijkste foerageergebieden echter buiten het plangebied liggen met name in de ten noorden van het Ommerbosch graslanden (110 hectare). Het in het plangebied gelegen foerageergebied van de das is daarom dan ook niet essentieel. Er blijft voldoende alternatief foerageergebied in de directe omgeving van de noordelijk gelegen kraamburcht behouden. De aanleg van de woonwijk is daarom niet wezenlijk van invloed op het functioneren van de noordelijk en zuidelijk gelegen kraamburchten. De gunstige staat van instandhouding van de das komt niet in gevaar, mits gewerkt wordt conform de door u voorgestelde maatregelen en volgens de overige in de ontheffing opgelegde voorschriften.

De zorgplicht genoemd in artikel 2 van de Flora- en faunawet blijft van toepassing. In de ontheffing zijn dan ook aanvullende voorschriften opgenomen.

**Rijksdienst voor
Ondernemend Nederland**

Datum

10 februari 2015

Onze referentie

Kenmerk

FF/75C/2014/0252.toek.jb

Aanbeveling

Ik raad u aan om het omliggende landbouwgebied, bijvoorbeeld de ten noorden van het Ommerbosch gelegen agrarische enclave, te verbeteren voor de das door de aanleg van geleidende structuren zoals struweel en heggen.

Huismus

De huismus is in het plangebied aangetroffen. Er zijn drie paartjes aanwezig in de te slopen schuur aan de Hessenweg-Oost 1 en twee paartjes in de te slopen woning aan de Otmansweg 1. Bovendien zijn zes paartjes van de huismus aanwezig in de te handhaven schuren aan de Otmansweg 1a en drie paartjes in de te behouden woning aan de Otmansweg 1a. Het plangebied heeft een functie als nest- of vaste rust- of verblijfplaats voor de huismus. Bovendien heeft het plangebied de functie van foerageergebied en schuilgelegenheid. Aantasting van foerageergebieden is enkel ontheffingsplichtig, indien zij van groot belang zijn voor de functionaliteit van de vaste rust- of verblijfplaatsen van de betreffende soort, doordat er onvoldoende alternatieven voorhanden zijn. Door de werkzaamheden kunnen nest- of vaste rust- of verblijfplaatsen van de huismus worden beschadigd, vernield of verstoord.

Om negatieve effecten van de werkzaamheden op de soort tot een minimum te beperken, stelt u maatregelen voor zoals beschreven op pagina 11 van het bij de aanvraag gevoegde rapport "Activiteitenplan Flora- en faunawet Ommen Oost" van 27 juni 2014, alsmede zoals beschreven in de aanvullende informatie van 4 september 2014 en 15 december 2014. De door u voorgestelde maatregelen zijn in grote lijnen voldoende. Ter aanscherping zijn in de ontheffing echter aanvullende voorschriften opgenomen.

Om het verlies van verblijfplaatsen aan de Otmansweg 1 te mitigeren stelt u voor om twee nestkasten aan de Otmansweg 1a te plaatsen. Om het verlies van nestlocaties aan de Hessenweg-Oost 1 op te vangen stelt u voor om drie nestkasten op het sportcomplex te plaatsen. Om de functionaliteit van de nest- of vaste rust- of verblijfplaatsen van de huismus echter te kunnen garanderen dienen er, per kwijt te raken nestplaats, twee alternatieve voorzieningen te worden gerealiseerd binnen 200 meter, bij uitzondering 500 meter, van de oorspronkelijke verblijfplaats. U dient dan ook nog vier nestkasten aan de Otmansweg 1a te plaatsen en zes nestkasten op geschikte locaties bij het sportcomplex te plaatsen. De voorgestelde zoekgebieden (de Otmansweg 1a en het sportcomplex) liggen binnen 500 meter van de huidige verblijfplaatsen aan de Otmansweg 1 en de Hessenweg-Oost 1. In de directe omgeving van de alternatieve nestgelegenheden is voldoende foerageergebied en schuilgelegenheid voor de huismus aanwezig door het aanwezige groen op het sportcomplex en bij de woning aan de Otmansweg. Ook langs de Haarsweg ten westen van het sportcomplex is beplanting aanwezig. De functionaliteit van de nest- of vaste rust- of verblijfplaatsen van de huismus blijft dan ook behouden.

**Rijksdienst voor
Ondernemend Nederland**

Datum
10 februari 2015

Onze referentie
Kenmerk
FF/75C/2014/0252.toek.jb

Echter, ondanks deze maatregelen worden door het realiseren van de sloopwerkzaamheden voortplantings- of vaste rust- of verblijfplaatsen van de huismus verstoord. Immers, de huismus wordt gedwongen om de huidige verblijfplaats te verlaten en een alternatief te gaan zoeken.

**Rijksdienst voor
Ondernemend Nederland**

Datum
10 februari 2015

Onze referentie
Kenmerk
FF/75C/2014/0252.toek.jb

Door de werkzaamheden wordt het in artikel 11 van de Flora- en faunawet neergelegde verbod op het verstoren van de vaste rust- of verblijfplaats van de huismus derhalve overtreden, zodat voor die werkzaamheden een ontheffing is vereist. Daar de huismus wel in de omgeving aanwezig blijft gaat er geen wezenlijke invloed uit van deze verstoring. De huismus blijft in de directe omgeving van het plangebied aanwezig. Er blijven in de omgeving voldoende permanente voorzieningen beschikbaar voor de soort. De gunstige staat van instandhouding van de huismus komt niet in gevaar, mits gewerkt wordt conform de door u voorgestelde maatregelen en volgens de overige in de ontheffing opgelegde voorschriften.

De zorgplicht genoemd in artikel 2 van de Flora- en faunawet blijft van toepassing. In de ontheffing zijn dan ook aanvullende voorschriften opgenomen.

Belang van de ingreep

U heeft ontheffing van verbodsbepalingen aangevraagd op grond van de belangen: 'dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en voor het milieu wezenlijk gunstige effecten' en 'de uitvoering van werkzaamheden in het kader van ruimtelijke inrichting of ontwikkeling'.

Voor vogels kan alleen ontheffing verleend worden ten behoeve van belangen genoemd in de Vogelrichtlijn. De door u aangedragen belangen 'dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en voor het milieu wezenlijk gunstige effecten' en 'de uitvoering van werkzaamheden in het kader van ruimtelijke inrichting of ontwikkeling' zijn niet genoemd in de Vogelrichtlijn. De belangen genoemd in artikel 2, derde lid, aanhef en onder e en j, van het Vrijstellingsbesluit kunnen in dit geval echter wel aan de ontheffingverlening ten grondslag liggen, er is immers geen sprake van verstoring met wezenlijke invloed.

Het doel van het project is de realisatie van een nieuwe woonwijk. De provincie Overijssel heeft met de gemeente Ommen prestatieafspraken gemaakt over het woningbouwprogramma in de periode 2010-2015 in de gemeente Ommen. Hierin wordt gesproken over de realisatie van circa 400 woningen met als speciale doelgroepen: de goedkopere sector, vooral starters, ouderen en mensen met een beperking. In het Coalitieprogramma 2010-2014 wordt gezegd dat voor deze woningen nadrukkelijk zal worden gekeken naar Ommen Oost en het buitengebied.

Voor jonge starters zijn er op dit moment vrijwel geen woningen beschikbaar. De komende jaren lijken hiervoor uitsluitend in Ommen Oost mogelijkheden te bestaan. Die bouwlocatie is vooral bedoelt voor de huisvesting van starters. Voor hen worden daar relatief veel huur- en woningbehoefte in Ommen te voldoen.

**Rijksdienst voor
Ondernemend Nederland**

Datum
10 februari 2015

Onze referentie
Kenmerk
FF/75C/2014/0252.toek.jb

Gelet op het voorgaande en de onverminderde actualiteit van de naar voren gebrachte omstandigheden ben ik van oordeel dat het belang 'dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en voor het milieu wezenlijk gunstige effecten' voldoende onderbouwd is om de negatieve effecten op de das en de huismus, die als gevolg van de uitvoering van het project zullen optreden, rechtvaardigen.

Daarnaast worden de werkzaamheden die nodig zijn voor de realisatie van het project uitgevoerd in het kader van ruimtelijke inrichting en ontwikkeling. Ten behoeve van dit belang kan ontheffing worden verleend, mits geen benutting of economisch gewin plaatsvindt en zorgvuldig wordt gehandeld. Van benutting of economisch gewin van de das en de huismus is geen sprake. Ik verwacht dat er door het realiseren van het project geen permanent negatieve effecten optreden ten aanzien van de aanwezige populatie van de das en de huismus.

Andere bevredigende oplossing

Het gebied ten westen van Ommen bevindt zich aan de andere kant van het Ommerkanaal en is te klein van oppervlakte om aan de woningvraag te voldoen. Door de laaggelegen ligging is het gebied te nat en leent zich niet voor woningbouw (wel voor retentiedoelinden). De natuurgebieden zijn daarmee de enige alternatieve uitbreidingslocaties voor Ommen.

Het Ommerbosch ten noorden van Ommen maakt onderdeel uit van de Ecologische Hoofdstructuur. Ten zuiden bevindt zich het Natura-2000 gebied Vecht en Beneden Regge. Gezien de wettelijke bescherming en de aanwezige natuurwaarden bieden deze locaties echter geen reële alternatieven. De in samenspraak met de provincie Overijssel gemaakte prestatieafspraken (realisatie van circa 400 woningen) richten zich onder andere op starters, ouderen en mensen met een beperking. Door de gekozen inrichting, werkwijze en de planning (buiten de kwetsbare periode) wordt schade aan de das en de huismus zoveel mogelijk voorkomen. Hiermee is het voldoende aangetoond dat geen andere bevredigende oplossing voorhanden is.

Zorgplicht

Voor de soort waarvoor ik u ontheffing verleen, bent u gehouden aan de in de ontheffing opgenomen voorschriften. Voor alle soorten echter, geldt de zorgplicht ex artikel 2 van de Flora- en faunawet, die van toepassing is op zowel beschermde als onbeschermde dier- en plantensoorten, ongeacht vrijstelling of ontheffing. Op grond hiervan dient u zoveel als redelijkerwijs mogelijk is schade aan deze soorten te voorkomen.

Vogels

U dient gedurende de werkzaamheden rekening te houden met het broedseizoen van vogels. Verstoring van broedgevallen van vogels dient te worden voorkomen. Voor de in het plangebied te verwachten vogelsoorten kan dit plaatsvinden door werkzaamheden buiten de broedperiode van aanwezige soorten uit te voeren. Tevens kunnen voorbereidende maatregelen worden getroffen om te voorkomen dat vogels tot broeden kunnen komen binnen het plangebied.

Ik wijs u erop dat voor het broedseizoen geen standaardperiode wordt gehanteerd in het kader van de Flora- en faunawet. Van belang is of een broedgeval aanwezig is, ongeacht de periode.

Conclusie

Gelet op het voorgaande verleen ik u ontheffing ex artikel 75 van de Flora- en faunawet. Aan deze ontheffing zijn voorschriften verbonden.

De ontheffing en de voorschriften treft u hierbij aan.

Bezwaar

Als u het niet eens bent met deze beslissing, kunt u binnen zes weken na verzending van deze brief digitaal of schriftelijk een bezwaarschrift indienen. De datum bovenaan deze brief is de verzenddatum. Een digitaal bezwaarschrift kunt u indienen via mijn.rvo.nl/bezwaar. Als u schriftelijk bezwaar wilt maken, stuurt u het ondertekende bezwaarschrift naar de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland, afdeling Juridische Zaken, postbus 40219, 8004 DE Zwolle.

Vermeld in uw bezwaarschrift in ieder geval onze referentie, het briefkenmerk en de datum van de beslissing waartegen u bezwaar maakt. U vindt onze referentie en het briefkenmerk in de rechter kantlijn van deze brief.

Meer informatie

Heeft u nog vragen, kijk dan op onze website mijn.rvo.nl. Of bel ons: 088 042 42 42 (lokaal tarief).

Met vriendelijke groet,

De Staatssecretaris van Economische Zaken,
namens deze:

Marco Klaassen

De teammanager Vergunningen Rijksdienst voor Ondernemend Nederland

Rijksdienst voor
Ondernemend Nederland

Datum

10 februari 2015

Onze referentie

Kenmerk

FF/75C/2014/0252.toek.jb

ONTHEFFING

Naar aanleiding van het verzoek van mevrouw K. ten Brinke op 1 juli 2014, namens de gemeente Ommen en de aanvullingen hierop van 4 september 2014 en 15 december 2014

gelet op artikel 75, lid 3, van de Flora- en faunawet

Verleent de Staatssecretaris¹ van Economische Zaken hierbij aan:

Naam: Gemeente Ommen-Hardenberg (hierna: ontheffinghouder)
Adres: Stephanuspark 1
Postcode en woonplaats: 7772 HZ HARDENBERG

Ontheffing **FF/75C/2014/0252** voor het tijdvak van: 10 februari 2015 tot en met 1 september 2019

Van de verbodsbepalingen genoemd in artikel 11 van de Flora- en faunawet voor zover dit betreft het beschadigen, vernielen of verstoren van hollen of andere voortplantings- of vaste rust- of verblijfplaatsen van de das (*Meles meles*), alsmede van de van de verbodsbepalingen genoemd in artikel 11 van de Flora- en faunawet voor zover dit betreft het verstoren van nesten of vaste rust- of verblijfplaatsen van de huismus (*Passer domesticus*).

Het gebied waarvoor de ontheffing geldt, betreft het plangebied voor de realisatie van het project "Ontwikkelingen Ommen Oost", gelegen in de gemeente Ommen, ten oosten van het stedelijk gebied en wordt grotendeel begrensd door de Harderbergerweg, Arriërveldsweg, Hessenweg Oost, grensweg en de watergang Galgengraven, één en ander zoals is weergegeven in figuur 2.1 op bladzijde 5 van het bij de aanvraag gevoegde rapport "Activiteitenplan Flora- en faunawet Ommen Oost" van 27 juni 2014, alsmede zoals is weergegeven in bijlage 4 van de aanvullende informatie van 5 december 2014.

Aan deze ontheffing zijn de volgende voorschriften verbonden:

Algemene voorschriften

1. De ontheffing wordt slechts voor de hierboven genoemde soorten en beschreven verboden handelingen verleend.
2. Deze ontheffing geldt alleen voor de werkzaamheden die conform de aanvraag worden uitgevoerd, voor zover in deze ontheffing zelf niet anders is aangegeven.
3. De ontheffinghouder dient onverwijld contact op te nemen met Rijksdienst voor Ondernemend Nederland indien bij het uitvoeren van de werkzaamheden van het project andere beschermde soorten dan de genoemde worden aangetroffen of andere handelingen als bedoeld in voorschrift 1 noodzakelijk zijn.
4. Deze ontheffing kan uitsluitend gebruikt worden door (medewerkers van) de ontheffinghouder of haar rechtsoptvolgers of in opdracht van de ontheffinghouder handelende (rechts-)personen. De ontheffinghouder of haar rechtsoptvolgers blijven daarbij verantwoordelijk en aansprakelijk voor de juiste naleving van deze ontheffing.

¹ Krachtens de wettekst is de Minister bevoegd tot het afgeven van een ontheffing ex artikel 75 van de Flora- en faunawet. Op basis van de portefeuillevaardeling tussen de Minister van EZ en de Staatssecretaris van EZ is deze bevoegdheid belegd bij de Staatssecretaris.

5. Tijdens de uitvoering van de werkzaamheden dient een afschrift van deze ontheffing en de bijbehorende brief op de locatie van de werkzaamheden aanwezig te zijn en op verzoek te worden getoond aan de daartoe bevoegde toezichthouders of opsporingsambtenaren.
6. De ontheffinghouder dient, zodra de datum waarop de werkzaamheden zullen aanvangen bekend is, het bijgevoegde meldingsformulier volledig in te vullen en naar Rijksdienst voor Ondernemend Nederland te zenden.

Specifieke voorschriften

7. U dient, met in achtneming van onderstaande voorschriften, de maatregelen uit te voeren zoals beschreven op de pagina's 11 tot en met 13 van het bij de aanvraag gevoegde rapport "Activiteitenplan Flora- en faunawet Ommen Oost" van 27 juni 2014, alsmede zoals beschreven in de aanvullende informatie van 4 september 2014 en 15 december 2014 (bijlage 2 bij dit besluit).
8. U dient de bijburcht van de das te ontmantelen buiten de kwetsbare kraamperiode van de das. In de regel loopt deze van december tot en met juni. Afhankelijk van het seizoen en de weersomstandigheden kan deze periode langer dan wel korter zijn. De geschiktheid van de periode voor het uitvoeren van de werkzaamheden dient te worden bepaald door een deskundige² op het gebied van de das.
9. U dient in de broedperiode van de huismus (globaal van beging april tot en met eind augustus) en tijdens vorstperiodes geen versturende werkzaamheden uit te voeren, zoals het slopen van de bebouwing. Ik wijs u erop dat voor het broedseizoen geen standaardperiode wordt gehanteerd in het kader van de Flora- en faunawet. Van belang is of een broedgeval aanwezig is, ongeacht de periode. De geschiktheid van de periode voor de uitvoering van de werkzaamheden dient te worden bepaald door een deskundige op het gebied van de soort. Een deskundige zal bepalen wanneer en hoe de maatregelen daadwerkelijk uitgevoerd gaan worden.
10. De afstand tussen de huidige nestplaatsen van de huismus aan de Otmansweg 1 en de Hessenweg-Oost 1, en de alternatieve nestplaatsen dient zo klein mogelijk te zijn (maximaal 500 meter). Daarnaast dient rekening gehouden te worden met het behoud en/of versterken van de functionaliteit van de resterende leefomgeving nabij deze alternatieve nestgelegenheden (bijvoorbeeld door de aanplant van struiken en andere schuilgelegenheden).
11. De alternatieve voorzieningen voor de huismus dienen functioneel te zijn voordat de bebouwing aan de Otmansweg 1 en de Hessenweg-Oost 1 gesloopt wordt.

² Het Ministerie van Economische Zaken verstaat onder een deskundige een persoon die voor de situatie en soorten ten aanzien waarvan hij of zij gevraagd is te adviseren en/of te begeleiden, aantoonbare ervaring en kennis heeft op het gebied van soortspecifieke ecologie. De ervaring en kennis dient te zijn opgedaan doordat de deskundige:

- op HBO-, dan wel universitair niveau een opleiding heeft genoten met als zwaartepunt (Nederlandse) ecologie; en/of
- op MBO niveau een opleiding heeft afgerond met als zwaartepunt de Flora- en faunawet, soortenherkenning en zorgvuldig handelen ten opzichte van die soorten; en/of
- als ecooloog werkzaam is voor een ecologisch adviesbureau, zoals bijvoorbeeld een bureau welke is aangesloten bij het Netwerk Groene Bureaus; en/of
- zich aantoonbaar actief inzet op het gebied van de soortenbescherming en is aangesloten bij en werkzaam voor de daarvoor in Nederland bestaande organisaties (zoals bijvoorbeeld Zoogdierverseniging, RAVON, Stichting Das en Boom, Vogelbescherming Nederland, Vlinderstichting, Natuurhistorisch Genootschap, KNNV, NJN, IVN, EIS Nederland, FLORON, SOVON, STONE, Staatsbosbeheer, Natuurmonumenten, De Landschappen en Stichting Beheer Natuur en Landelijk gebied) en/of
- zich aantoonbaar actief inzet op het gebied van de soortenmonitoring en/of -bescherming.

Zorgplicht

Ik wijs u er op dat u op grond van artikel 2 van de Flora- en faunawet de volgende maatregelen in acht dient te nemen:

12. U dient voorafgaand aan het verwijderen van de bijburcht van de das in het plangebied door middel van onderzoek met cameravallen vaststellen of er op dat moment dassen aanwezig zijn. Dit onderzoek moet plaatsvinden in de periode dat de dassen actief zijn (april t/m september). Wanneer over langere periode geen dassen worden vastgesteld, dient de bijburcht ongeschikt gemaakt te worden voor de das.
13. U dient voor het ongeschikt maken van de nestlocatie uit te sluiten dat de huismus nog aanwezig is in de nestlocatie. Indien de huismus nog aanwezig is in de nestlocatie dient u te wachten met ongeschikt maken tot de huismus de nestlocatie uit eigen beweging verlaten heeft.

Overige voorschriften

14. De werkzaamheden en bovengenoemde voorschriften dienen te worden uitgevoerd onder begeleiding van een deskundige op het gebied van de soorten waarvoor ontheffing is verleend.
15. U dient een ecologisch werkprotocol op te stellen met daarin bovengenoemde voorschriften. Alle betrokken partijen, met name ook de uitvoerenden op de bouw- of projectlocatie, dienen van het werkprotocol op de hoogte gesteld te worden.
16. Deze ontheffing kan worden ingetrokken, indien blijkt dat de ontheffinghouder zich niet houdt aan de voorschriften.
17. Indien blijkt dat de in de ontheffing gestelde termijn niet voldoende is om de werkzaamheden waarop de ontheffing betrekking heeft uit te voeren, dient u, zeker vier maanden voor het verstrijken van deze termijn een nieuwe aanvraag indienen. Dit voorkomt onnodige vertraging van het project.
18. Aanspreekpunt in het kader van deze ontheffing en de daaruit voortvloeiende voorschriften is Rijksdienst voor Ondernemend Nederland, Postbus 40219, 8004 DE Zwolle.

Den Haag, 10 februari 2015

De Staatssecretaris van Economische Zaken,
namens deze:

De teammanager Vergunningen Rijksdienst voor Ondernemend Nederland

ecogroen advies

Das

Das is de afgelopen jaren landelijk sterk in aantal toegenomen met naar schatting 1.200 Dassen in 1980 en ongeveer 5.000 Dassen in 2011. De toename is ook te zien in en rondom het plangebied, aangezien één van de meest dichtbij gelegen kraamburchten in het Ommerbosch pas sinds 6 à 7 jaar bestaat. Door het treffen van mitigerende maatregelen (zie §4.5) kunnen alle functies gehandhaafd blijven die het plangebied en omliggende gebied voor Das hebben. Daardoor wordt niet verwacht dat de gunstige staat van instandhouding van Das in gevaar komt als gevolg van de plannen.

4.5 Mitigerende maatregelen

In voorgaande paragrafen is gebleken dat negatieve effecten te verwachten zijn op Huismus, Kerkuil, overige broedvogels en Das. Onderstaand wordt beschreven welke mitigerende maatregelen worden genomen. De beschreven mitigerende maatregelen zijn grotendeels gebaseerd op de door Dienst Regelingen uitgegeven soortenstandaards van Huismus, Kerkuil en Das en recent verleende ontheffingen Flora- en faunawet en aangepast op deze specifieke situatie. In overleg met Gemeente Ommen en de lokale vogelwerkgroep en onder begeleiding van EcoGroen Advies worden maatregelen genomen om schadelijke effecten op beschermde soorten te minimaliseren.

Huisumus

- In de te slopen bebouwing zijn 11 broedlocaties aangetroffen, wat betekent dat - conform de soortenstandaard - 22 tijdelijke verblijfplaatsen gerealiseerd moeten worden (twee vervangende verblijfplaatsen per verblijfplaats die verloren is gegaan). De meest praktische methode is het ophangen van zogeheten mussenstraten (kasten voor elk 3 paar Huismus, zie ook bijlage 5). Deze kasten worden minimaal 3 maanden voorafgaand aan de sloopwerkzaamheden geplaatst, zodat deze functioneel zijn op het moment dat met de sloop gestart wordt. Deze tijdelijke verblijfplaatsen dienen in stand te worden gehouden totdat de permanente verblijfplaatsen zijn opgeleverd en in gebruik zijn genomen;
- De vervangende verblijven worden in de directe omgeving (in de regel binnen 200 meter, bij uitzondering 500 meter) van de oorspronkelijke verblijfplaatsen geplaatst, buiten de invloedssfeer van de werkzaamheden en op een locatie met voldoende foerageergelegenheid. Deze verblijfplaatsen worden zoveel mogelijk geplaatst op een noord of oost expositie of in de schaduw van bijvoorbeeld een dakgoot. Op de kaart in bijlage 5 zijn enkele erven aangegeven die geschikt zijn om de kasten te plaatsen;
- Bij de planning van de sloopwerkzaamheden wordt rekening gehouden met de seizoensactiviteit van Huismus om zo verstoring in de meest kwetsbare periode (voortplanting) te voorkomen. Het ongeschikt maken van de betreffende woonblokken zal worden uitgevoerd in de periode begin september t/m eind februari;
- (Een deel van) de nieuwbouw wordt voor Huismus permanent geschikt gemaakt door nestruiimte aan te bieden voor minimaal 22 broedparen. In bijlage 6 zijn hiervoor enkele opties opgenomen;
- Ter plaatse van de permanente nieuwe verblijfplaatsen van Huismus wordt voldoende dekking gerealiseerd, welke naast schuilmogelijkheden voor voldoende voedsel (continu) zal zorgen. Dit zal worden gerealiseerd in de aanleg van heggen, klimop, struiken en bomen;
- Bovenstaande maatregelen worden uitgevoerd onder toezicht van een deskundige op het gebied van Huismus.

Kerkuil

Voor Kerkuil is het in deze situatie niet nodig vervangende verblijfplaatsen of leefgebieden te realiseren. Wel dient de kerkuilenkast op het erf van Otmansweg 1a voorafgaand aan de sloop te worden verplaatst naar een geschikte locatie in de directe omgeving. Het verplaatsen van deze kast wordt uitgevoerd op het moment dat deze niet in gebruik is als broedlocatie en onbezet is (meest geschikte periode is december-januari). Indien nodig kan de kast enkele weken voor het verplaatsen (tijdelijk) ongeschikt gemaakt worden door het dak van de kast te verwijderen (hierdoor komt licht in de kast en wordt deze onaantrekkelijk). Daarnaast worden

deze maatregelen uitgevoerd onder begeleiding van een deskundige op het gebied van Kerkuil.

Overige broedvogels

Naast bovengenoemde soorten dient ook rekening gehouden te worden met overige aanwezige broedvogels. Door sloop- en kapwerkzaamheden alleen buiten de broedtijd uit te voeren, gaan geen in gebruik zijnde nesten verloren.

- Het broedseizoen loopt globaal van half maart tot half juli en voor een enkele soort - zoals Houtduif - tot in november. De werkzaamheden mogen alleen doorlopen tot of beginnen in het broedseizoen wanneer vooraf zeker is gesteld dat broedvogels ontbreken binnen de invloedssfeer van de werkzaamheden. Dit kan middels een eenvoudige inspectie vooraf worden bepaald;
- Wanneer gedurende het broedseizoen tijdelijk geen werkzaamheden uitgevoerd worden, wordt voorkomen dat zich gedurende die periode alsnog vogels vestigen in het gebied. Zo worden geen takkenhopen of ruigtes gerealiseerd;
- In de eindsituatie zorgt nieuw aangeplant groen voor voldoende nieuw broedbiotoop voor algemene vogelsoorten.

Das

Voor Das wordt onderscheid gemaakt tussen de mitigerende maatregelen die nodig zijn om voor het onaantrekkelijk/ ontoegankelijk maken van de Dassenburcht en maatregelen om de migratiemogelijkheden voor Das te kunnen behouden.

Onaantrekkelijk/ ontoegankelijk maken Dassenburcht

- Om te voorkomen dat de burcht kan uitgroeien tot een frequenter gebruikte burcht, dient er op korte termijn voor gezorgd te worden dat de burchtlocatie onaantrekkelijk wordt gemaakt voor Das. Door het opschonen van de singel met daarin de burcht verdwijnt de dekking die voor Das van belang is. Eveneens zal de bosstrook door de saneringswerkzaamheden onaantrekkelijker worden voor Das (zie ook kader 4.2);
- Daarnaast zal rondom een deel van de bosstrook² (daar waar de burcht zich daadwerkelijk bevindt en waar Das zich eventueel nog zou kunnen vestigen) een tijdelijk Dassenraster worden geplaatst met alleen een opening middels een dassenpoort (terugkeerverzoening). Hierdoor kunnen Dassen het gebied wel uit, maar niet meer in.

Aanleg verbindingzone Das

- Speciaal voor Das wordt een verbindingzone gerealiseerd langs de Arriërveldsweg/ Brinkweg. De zone bestaat uit een 12,5 meter (ter hoogte van Boerenerven) tot 15 á 20 meter brede zone (rest gebied) die qua inrichting afgestemd wordt op de eisen van Das (zie voor ligging bijlage 7). De verbindingzone wordt binnen het bestemmingsplan vastgelegd als groengebied;
- De zone bestaat gezien vanaf Arriërveldsweg/ Brinkweg uit een wat hoger gelegen bestaande bosstrook (met lokaal aanplant) die ook geschikt is voor een eventuele burchtlocatie/ vluchtpijp, een ondiepe greppel waardoor Das zich kan verplaatsen en een zone met dicht struweel bestaande uit Braam, Meidoorn, Sleedoorn en Hondсроos aan de zijde van de woonwijk die mensen/ dieren (honden) weert (zie bijlage 8 voor dwarsdoorsnede);
- Het moment waarop de verbindingzone wordt ingericht is nog niet bekend, maar zal vermoedelijk gelijk oplopen met de eerste werkzaamheden om terreindelen bouwrijp te maken. Wel zal de betreffende strook vooruitlopend in 2014/2015 al worden uitgerasterd en niet meer worden gemaaid om natuurlijke struweelvorming op gang te krijgen (bijvoorbeeld ontwikkeling van bramenstruweel). Wanneer voorafgaand aan de inrichting van de zone blijkt dat, dat de struweelvorming nog onvoldoende is, dan zullen struweel (Meidoorn, Hondсроos en Sleedoorn) worden aangeplant;
- Medegebruik van de verbindingzone door mensen/ huisdieren wordt ontmoedigd door passende maatregelen te nemen (bijvoorbeeld de ontwikkeling/ aanplant van dicht struweel of het plaatsen van een raster tussen de woonwijk en de verbindingzone);
- Ter hoogte van de kruisende wegen (Arriërflierweg en Arriërveldsweg (t.h.v. Brinkweg/ Otmansweg in oostelijke richting)) worden faunapassages met geleidend raster in de verbindingzone aangelegd (zie bijlage 7). Indien op termijn nieuwe doorgaande wegen

² Dit betreft de volle breedte van de bosstrook en vanaf de noordzijde tot het werkgebied van de saneringswerkzaamheden (dit is vanaf de noordzijde van de bosstrook tot circa 35 meter zuidwaarts).

gerealiseerd dienen te worden vanaf de woonwijk/ sportpark door de beoogde verbindingzone, dan worden ook hier faunapassages en begeleidende rasters aangebracht.

4.6 Alternatieven en wettelijk belang

Provincie Overijssel heeft met de gemeente Ommen prestatieafspraken gemaakt over het woningbouwprogramma in de periode 2010-2015 in de gemeente Ommen. Hierin wordt gesproken over de realisatie van circa 400 woningen met als speciaal doel: de goedkopere sector, vooral voor starters, ouderen en mensen met een beperking. In het Coalitieprogramma 2010-2014 wordt gezegd dat voor deze woningen nadrukkelijk zal worden gekeken naar Ommen Oost en het buitengebied.

Voor jonge starters zijn er op dit moment vrijwel geen woningen beschikbaar. De komende jaren lijken hiervoor uitsluitend in Ommen Oost mogelijkheden te bestaan. Die bouwlocatie is vooral bedoeld voor de huisvesting van starters. Voor hen worden daar relatief veel huur- en koopwoningen gebouwd (Vos 2011). Daarnaast is nieuwbouw nodig om aan de woningbehoefte in Ommen te voldoen.

In het Gemeentelijk Omgevingsplan Ommen (Ommen 2013) en de bestemmingsplannen voor het gebied (Wissing 2013a en Wissing 2013b), is nadere uitwerking gegeven aan de inrichting van Ommen Oost.

De enige alternatieve uitbreidingslocaties voor Ommen zijn in theorie de aangrenzende natuurgebieden. Aan de noordzijde bevindt zich een bosgebied (Ecologische Hoofdstructuur), aan de zuidzijde bevindt zich Natura 2000-gebied Vecht- en Beneden-Reggegebied. Deze gebieden gezien hun wettelijke bescherming en aanwezige natuurwaarden echter geen reële alternatieven. Dan blijft eventueel over het gebied aan de westzijde van Ommen. Het hier resterende gebied bevindt zich aan de andere zijde van het Ommerkanaal en is enerzijds te klein van oppervlakte om aan de woningvraag te voldoen en anderzijds is het gebied te laag gelegen/nat en komt derhalve eerder in aanmerking als waterbergingsgebied'.

In juridische context wordt de ontheffing aangevraagd in het kader van het in de wet bedoelde belang j; 'de uitvoering van werkzaamheden in het kader van ruimtelijke inrichting of ontwikkeling'.

Omdat in voorliggende situatie de functionaliteit van de leefomgeving kan worden gegarandeerd leent deze situatie zich voor het verlenen van ontheffing onder de bepalingen binnen de Flora- en faunawet. Er wordt niet toegekomen aan overtreding van de bepalingen uit de Vogelrichtlijn. De ontheffing voor Huismus, Kerkuil en Das wordt daardoor binnen de kaders van de Flora- en faunawet aangevraagd voor ruimtelijke ingrepen (belang j).

Notitie

Aanvulling ontheffingaanvraag 'Ommen Oost' (FF/75C/2014/0252)

Projectcode: 13-085B
Auteur: Ing. M. (Marco) van der Sluis & ing. J.G. (Janneke) Lindenholz
Datum: 2 september 2014
Status: Definitief

Aanleiding

Naar aanleiding van de door gemeente Ommen ingediende ontheffingaanvraag voor het project 'Ommen Oost' heeft RVO verzocht om aanvullende informatie aan te leveren. Met voorliggende notitie wordt de gevraagde informatie aangeleverd, die zal moeten leiden tot ontheffingverlening. Daar waar de informatie afwijkt van het bij de ontheffingaanvraag aangeleverde activiteitenplan (Lindenholz & Van der Sluis 2014), is voorliggende notitie leidend.

Aanvulling ontbrekende stukken

Vraag 1: Belang genoemd in de Vogelrichtlijn

Omdat in voorliggende situatie de functionaliteit van de leefomgeving kan worden gegarandeerd leent deze situatie zich voor het verlenen van ontheffing onder de bepalingen binnen de Flora- en faunawet. Er wordt niet toegekomen aan overtreding van de bepalingen uit de Vogelrichtlijn. De ontheffing wordt daardoor binnen de kaders van de Flora- en faunawet aangevraagd voor ruimtelijke ingrepen (belang j).

Vraag 2: Verbodsbepaling 'beschadigen en vernielen'

In tegenstelling tot wat is aangegeven op het aanvraagformulier voor de ontheffing, wordt de ontheffing voor Das en Kerkuil ook aangevraagd voor de verbodsbepalingen 'beschadigen' en 'vernielen' zoals genoemd in artikel 11 van de Flora- en faunawet.

Aanvulling toelichting

Vraag 3: Overleggen rapportages

De twee hierbij genoemde rapportages zijn toegevoegd als separate bijlagen. De gevraagde verspreidingsgegevens van Das zijn weergegeven op de kaart in bijlage 1 (zie ook vraag 13).

Das

Vragen 4, 6 en 11: Foerageergebied

In bijlage 1 is een kaart opgenomen waarop de bekende verspreiding van kraam- en bijburchten in de omgeving van het plangebied zijn weergegeven.

Voor de Dassen afkomstig uit de burchten ten zuiden van het plangebied (ten zuiden van de Coevordenseweg) is ruim voldoende foerageergebied (met name hooilanden) aanwezig in de uiterwaarden van de Vecht. Het plangebied zal voor deze Dassen dan ook niet als primair foerageergebied functioneren. Dit geldt eveneens voor de Dassen uit de burchten in het Ommerbosch ten noordoosten van het plangebied (ten oosten van de golfbaan). Voor deze Dassen is ten zuiden en noorden van het Ommerbosch en op de golfbaan voldoende foerageergebied aanwezig in de vorm van agrarische percelen (akkers en weilanden). Voor deze Dassen zal dit gebied als primair foerageergebied functioneren en niet het op ruim een kilometer gelegen plangebied.

De Dassen uit de burcht in het Ommerbosch ten noordwesten van het plangebied hebben zich hier rond

2009 permanent gevestigd, ongeveer gelijktijdig met de totstandkoming van het sportpark dat zuidelijk van het Ommerbosch in het plangebied ligt. Naar verwachting zorgt het sportpark voor dermate veel menselijke verstoring en verstoring door licht dat het plangebied niet primair als foerageergebied gebruikt wordt. Bovendien zijn in het agrarische gebied ten noorden van het Ommerbosch en op de golfbaan voldoende geschikt foerageergebied voorhanden. Afwezigheid van primair foerageergebied in het plangebied wordt daarnaast nog bevestigd door het veldbezoek op 15 mei 2013 waarbij in het gehele plangebied geen sporen van Das zijn aangetroffen (zie ook beantwoording vraag 5).

Vraag 5: Veldonderzoek plangebied en omgeving op gebruik Das

In het plangebied is op 15 mei 2013 een veldonderzoek uitgevoerd naar onder andere de aanwezigheid van (sporen van) Das (Lindenholz & Alberts 2014). Hierbij zijn naast de incidenteel gebruikte burcht geen andere sporen van Das aangetroffen. Het gebied rondom het plangebied is overigens niet gecontroleerd op het gebruik door Das.

Vraag 6: Foerageergebied

Zie beantwoording vraag 4.

Vraag 7: Functie bijburcht

De incidenteel gebruikte burcht betreft geen permanente verblijfplaats. Op basis van de uitgevoerde veldinspecties wordt verwacht dat de burcht sinds maximaal drie jaar alleen periodiek wordt gebruikt. Zo zijn tijdens veldinspecties door Stichting Das en Vecht (eind 2013) en EcoGroen Advies (begin en half 2014) geen recente bewoningsactiviteiten meer waargenomen (Lindenholz & Van der Sluis 2014).

Vraag 8: Migratie oost – west

In voorliggende situatie is oost-west migratie niet relevant voor Das. Het plangebied zal nu ook niet als zodanig worden gebruikt, omdat de kraam- en bijburchten zich ten noorden of ten zuiden van het plangebied bevinden. Ook ligt de bebouwde kom van Ommen langs de westgrens van het plangebied en deze zone zal Das uit te weg gaan bij het migreren.

Vraag 9: Migratieroute Ommerbosch en Vechtdal

De aanwezigheid van de incidenteel gebruikte burcht laat zien dat de soort bekend is in het plangebied en zodoende ook incidenteel/ periodiek gebruikt kan worden als tussenstop. Daarnaast zullen Dassen het stedelijk gebied van Ommen ontwijken tijdens migratie. Het agrarisch gebied ten oosten van Ommen (waar het plangebied onderdeel van uitmaakt) is dan de meest logische route om zich van noord naar zuid (of andersom) te verplaatsen.

Vraag 10: Mitigerende maatregel

De ontheffing wordt aangevraagd omdat de incidenteel gebruikte burcht van Das haar functie zal gaan verliezen. We willen in voorliggende situatie proactief met Das omgaan. Het is onverstandig om de burcht nu met rust te laten en zo ruimte te creëren voor onvoorziene omstandigheden (bijv. uitbreiding van de burcht tot permanent gebruik en mogelijk een kraamburcht). Nu ingrijpen zal dan ook tot veel minder schade leiden voor Das, zeker in vergelijking met een eventuele kraamburcht in de toekomst. Om deze reden zijn er maatregelen voorgesteld om de burcht ongeschikt te maken voor gebruik. Hiervoor wordt ontheffing aangevraagd voor de verbodsbepalingen 'beschadigen' en 'vernielen'.

Vraag 11: Foerageergebied

Zie vraag 4.

Vraag 12: Bestrijdingsmiddelen op de golfbaan

Uit navraag bij golfclub Hooge Graven, blijkt dat op het terrein enkele bestrijdingsmiddelen in minimale vorm worden gebruikt en alleen op plekken met overlast van onkruid. Te weten: Round-up, Primstar, Merit Turf, Caramba, Signum, Interface en Chipco Green.

Vraag 13 en 14: Lokale verspreiding van Das

In bijlage 1 is een kaart opgenomen waarop de bekende verspreiding van kraam- en bijburchten in de omgeving van het plangebied zijn weergegeven.

Vraag 15: Frequenter gebruik burcht

De locatie is voor Das reeds een bekende plek. Door de locatie toegankelijk te houden voor Das bestaat de mogelijkheid dat de soort kan terugkeren, de burcht frequenter kan gaan gebruiken en de burcht in belang zal groeien.

Vraag 16 en 17: Functionaliteit bestaande bosstrook

De huidige situatie van de beoogde verbindingzone bestaat deels uit een groenstrook van circa 12,5 meter (ten noorden van de Arriërflierweg) en deels uit een groenstrook van circa 5 meter (ten zuiden van de Arriërflierweg). De verbindingzone is nu al functioneel, maar wordt versterkt (verbreden en deels aanpassen), zodat de functionaliteit wordt verhoogd en het voor Das ook aantrekkelijker wordt om hierin een burcht te graven.

Vraag 18: Reden uitrastering verbindingzone

Door de verbindingzone uit te rasteren wordt voorkomen dat de zone wordt (mee)gemaaid door de (huidige) pachters van de aangrenzen percelen. Maaien heeft tot gevolg dat natuurlijke struweel vorming wordt vertraagd en dat is nu juist niet de bedoeling.

Vraag 19: Beheer verbindingzone

De projectontwikkeling en de betrokken gronden/verbindingzone zijn in handen van de gemeente Ommen. Beheer en onderhoud zullen door de gemeente zelf worden uitgevoerd en waar nodig zal expertise worden ingeschakeld.

Daarnaast krijgt de groenstructuur langs de Arriërveldsweg, vanwege de omvang (breedte) en de functie als verbindingzone voor de Das, een specifieke bestemming 'Groen-Houtsingel'.

Huismus

Vraag 20: Locatie alternatieve verblijven

Op de kaart in bijlage 5 van het activiteitenplan (Lindenholz & Van der Sluis 2014) is weergegeven welke locaties geschikt zijn voor het plaatsen van vervangende verblijfplaatsen van Huismus. Vanwege gemeentelijk eigendom ligt het voor de hand om de vervangende verblijfplaatsen aan te brengen aan de sportaccommodaties (gebouwen). Hier is ook ruim voldoende foerageergebied aanwezig in de vorm van groenstructuren.

De definitieve keuze zal overigens pas gemaakt worden bij de voorbereidingen van de aanbesteding van de (sloop)werkzaamheden.

Kerkuil

Vraag 21: Oppervlakte leefgebied dat verloren gaat

De afname aan foerageergebied betreft met name het deel waar 'Ommen Oost fase 1' is gepland (dit deel betreft circa 40 hectare). 'Boerenerven' is reeds grotendeels ongeschikt vanwege de daar aanwezige sportvelden en deelgebied 'Landgoederen' zal na realisatie van de 3 landgoederen (kleinschalig landschap) grotendeels geschikt blijven als foerageergebied.

In de soortenstandaard van Kerkuil staat het volgende over de grootte van het leefgebied van Kerkuil (Rijksdienst voor Ondernemend Nederland 2014): *'Het leefgebied van kerkuil varieert van 60 hectare in een voor de kerkuil heel goed gebied, tot 1200 hectare in een voor de kerkuil arm gebied. De grootte van het functionele leefgebied wordt grotendeels bepaald door het voedselaanbod. Bij een geschikt voedselaanbod hebben kerkuilen voldoende aan een gebied van 500 tot 1.500 meter rond de broedplaats. Als het voedselaanbod kleiner is, heeft de kerkuil een groter gebied nodig.'*

In voorliggende situatie zal hooguit de helft van het foerageergebied van de aanwezige Kerkuil verdwijnen. Daarbij uitgaande van een 'redelijk tot goed' leefgebied.

Vraag 22: Schaarste aanwezigheid van Kerkuil

Hoewel het aantal Kerkuilen zich sinds 2000 lijkt te stabiliseren (Stichting Kerkuilenwerkgroep Nederland 2011), is de soort in geheel Nederland nog steeds een schaarse broedvogel. Uit SOVON-verspreidingsgegevens blijkt dat de bekende aantallen broedparen van Kerkuil (periode 1998-2000) rond Ommen vergelijkbaar zijn met die in andere delen van Nederland (SOVON Vogelonderzoek Nederland).

Vraag 23: Maatregelen verlies foerageergebied

In de omgeving van het plangebied is ruim voldoende onbezett leefgebied voor Kerkuil aanwezig. Op de kaart in bijlage 4 van het activiteitenplan is te zien dat in de omgeving van het plangebied veel onbezette nestkasten aanwezig zijn (Lindenholz & Van der Sluis 2014). Deze nestkasten zijn omgeven door, voor Kerkuil geschikt, foerageergebied. Het is zodoende niet nodig om vervangend foerageergebied te realiseren voor de soort.

Krabbenscheer*Vraag 24: Watergang met Krabbenscheer*

De groene zone waarin de betreffende watergang met Krabbenscheer ligt, zal worden behouden en indien nodig en mogelijk worden versterkt.

Vleermuizen*Vraag 25: Aanwezigheid groenstructuren*

De bestaande wegen, Arriërveldsweg, Hessenweg Oost, Arriërflierweg en Otmansweg, waar opgaande beplanting als vliegroutes fungeren, behouden hun huidige verkeersfunctie. Reconstructie van deze wegen is niet aan de orde. Deze wegen, die zich aan de randen van het plangebied bevinden, worden ingepast en behouden hun karakter. De bomen langs deze wegen worden niet gekapt, hooguit een enkele boom indien dit noodzakelijk is om een verkeersaantakking te realiseren. Hierbij zal geen schade optreden aan de vliegroutes van vleermuizen.

Vraag 26: Blijven vliegroutes functioneel

Zie ook antwoord onder 25 en 27. De wegen langs de bestaande vliegroutes behouden hun huidige verkeersfunctie en karakter. Bomen worden niet gekapt. De gemeente is niet voornemens de verlichting ter plaatse van de wegen Arriërveldsweg, Hessenweg Oost, Arriërflierweg en Otmansweg aan te passen. In dat opzicht is er geen aanleiding te veronderstellen dat de vliegroutes in de gebruiksfase niet meer zouden functioneren. Die blijven dus functioneel aanwezig.

Vraag 27: Toegepaste verlichting

De bebouwing en verlichting in de woonwijk zullen op afdoende afstand gesitueerd worden t.o.v. de omliggende wegen/vliegroutes, ook in verband met de geluidszone van de wegen. De exacte soort verlichting is nog niet bepaald. De technische voorbereidingen van de gebruiksfase zijn nog niet gestart. Bij de keuze van de armaturen zal rekening worden gehouden met de aanwezige, lichtgevoelige vliegroutes. Er is dus in dat opzicht geen sprake van negatieve effecten op vliegroutes/foerageergebied.

Geraadpleegde bronnen

Lindenholz J.G. & A. Alberts (2014). Ecologisch onderzoek Ommen Oost. Inventarisatie en beoordeling in het kader van natuurwetgeving en –beleid. Rapport 13-085. EcoGroen Advies BV, Zwolle.

Lindenholz, J.G. & M. van der Sluis (2014). Activiteitenplan Flora- en faunawet Ommen Oost. Rapport 13-085B. EcoGroen Advies BV, Zwolle.

Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (2014). Soortenstandaard Kerkuil - *Tyto alba*. Versie 1.1 Maart 2014. Ministerie van Economische Zaken.

SOVON Vogelonderzoek Nederland. Verspreiding Kerkuil 1998-2000. Geraadpleegd op 1 september 2014 via <https://www.sovon.nl/nl/soort/7350>.

Stichting Kerkuilenwerkgroep Nederland (2011). Nieuwsbrief Uilen 2011.

Notitie

Nader onderzoek Das en Huismus in verband het voornemen tot afwijzing ontheffing (FF/75c/2014/0252)

Projectcode: 13085D
Auteur: ing. M. (Marco) van der Sluis & drs. I. (Iwan) Veeman
Datum: 11 december 2014
Status: Definitief

1. Inleiding

Op 27 juni 2014 heeft EcoGroen Advies namens de gemeente Ommen een ontheffingsaanvraag Flora- en faunawet artikel 75C ingediend voor het overtreden van verbodsartikelen voor Das, Huismus en Kerkuil. Op 25 november 2014 is door Rijksdienst Voor Ondernemend Nederland (RVO) een brief toegezonden met het voornemen om de indiende ontheffing af te wijzen, wegens het ontbreken van toereikende informatie over Das en Huismus. In de brief wordt de mogelijkheid geboden om een zienswijze in te dienen. Hiervoor is 5 december 2014 een pro-forma zienswijze ingediend.

Voorliggende notitie vormt de onderbouwing van de definitieve zienswijze, waarbij - mede aan de hand van aanvullend veldonderzoek - een nadere onderbouwing gegeven wordt voor ontbrekende informatie van Das en Huismus. Daarnaast is uitleg gegeven over enkele wijzingen die in het plan zijn doorgevoerd na het indienen van de ontheffingsaanvraag op 27 juni 2014.

2. Gewijzigde plannen

De belangrijkste wijziging bestaat uit aanpassing van het plangebied, waarbij in het gebied ten zuiden van de Otmansweg geen grootschalige woningbouw meer zal plaatsvinden. In dit gebied zal de bestemming van twee voormalige boerenerven (Otmansweg 1 en 1a) wel gewijzigd worden. Hierbij zal overigens alleen de bebouwing aan de Otmansweg 1 gesloopt worden en zal de bebouwing aan de Otmansweg 1a gehandhaafd blijven (en aan de bestaande bewoners verhuurd worden). Zie hiervoor ook de verbeelding op de kaart van het Ontwerp-Bestemmingsplan Vlierlanden in bijlage 1. In bijlage 2 hebben we overigens de verbeelding van het verder ongewijzigde Bestemmingsplan Boerenerven toegevoegd.

3. Huismus

In de brief is aangegeven dat de functionaliteit van de voortplantings- of vaste rust- of verblijfplaatsen van huismus niet wordt gewaarborgd op basis van de destijds bekende plannen. Samengevat heeft dit tot gevolg dat ontheffing alleen verleend kan worden als de plannen belangen uit de Vogelrichtlijn vertegenwoordigen.

Beoordeling

Door wijziging van de plannen zal alle bebouwing op perceel Otmansweg 1a gehandhaafd blijven en aan de bestaande bewoners verhuurd worden. De sloop van de bebouwing op de locaties Otmansweg 1 en Hessenweg-Oost 1 zal wel doorgaan. Hierdoor zullen respectievelijk 2 en 3 nestlocaties van Huismus verloren gaan. Anders dan in de aanvulling van 2 september 2014 is gemeld, zijn hiervoor twee verschillende uitwijklocaties in beeld. Drie nestkasten¹ worden geplaatst op het sportcomplex als alternatief voor de broedlocaties die verloren gaan aan de Hessenweg-Oost 1. Daarnaast worden twee nestkasten geplaatst aan de Otmansweg 1a als alternatief voor de sloop van bebouwing aan Otmansweg 1 (zie bijlage 3). Door het ophangen van de nestkasten worden - conform de soortenstandaard van

¹ Te plaatsen kasten hebben drie tegengestelde invliegopeningen (voor voorbeeld zie: http://vivara.nl/ctrl/node:92;product:778;/nestkast_mus)

Huismus - vervangende broedlocaties in de directe omgeving (< 500 meter) aangebracht van de locaties die verdwijnen. Hierdoor blijft de functionaliteit van de voortplantings- of vaste rust- of verblijfplaatsen van Huismus gewaarborgd. Voor verstoring van vaste rust- en verblijfplaatsen van Huismus zonder wezenlijke invloed op de populatie kan ontheffing verleend worden onder belang j 'de uitvoering van werkzaamheden in het kader van ruimtelijke inrichting of ontwikkeling'.

4. Das

In de brief is aangegeven dat onvoldoende onderzoek is uitgevoerd naar het gebruik van het plangebied door Das. Zo is onvoldoende duidelijk of de functionaliteit van de omliggende kraamburchten van Das in het geding kan zijn door verlies van (belangrijk) foerageergebied van Das door realisering van bebouwing in het plangebied.

Werkwijze veldonderzoek

Om deze vraag te beantwoorden is op 5 december 2014 nader veldonderzoek uitgevoerd naar Das. Op basis van wissels vanaf de bestaande kraamburchten ten noorden en zuiden van het plangebied - aangevuld met aanwezigheid van graafsporen en mestputjes langs de wissels - is nagegaan waar belangrijke looproutes en foerageergebieden van Das liggen, zowel binnen als buiten het plangebied. Daarnaast is de burcht in het plangebied opnieuw gecontroleerd op bewoning. Ook is voor het plangebied en omliggende gebieden beoordeeld wat de waarde is als foerageergebied voor Das.

Beoordeling functionaliteit omliggende kraamburchten van Das

Tijdens het veldbezoek is vastgesteld dat de bekende kraamburchten ten noorden en zuiden van het plangebied nog als zodanig in gebruik zijn. Effecten op de burchten zijn in deze situatie alleen denkbaar wanneer er na de uitvoering van de plannen onvoldoende foerageergebied zou resteren voor de aanwezige dassen. Hieronder wordt per burcht ingegaan op zowel ligging, kwaliteit als kwantiteit van het foerageergebied voor en na uitvoering van de plannen.

Zuidelijke burcht

De zuidelijke kraamburcht ligt op ruim 475 meter afstand (gemeten vanaf de zuidzijde van het plangebied) en bestaat uit 10 belopen pijpen. Vanaf de burcht lopen diverse wissels in met name westelijke, oostelijke en zuidelijke richting. De wissels zijn weergegeven in bijlage 5. De wissels lopen voornamelijk langs perceelsranden van graslanden. Ook blijkt dat Dassen op twee plekken de Coevorderweg passeren om op de graslanden ten zuiden van het plangebied te foerageren. Gezien de afstand tot andere kraamburchten in de omgeving (zie ook bijlage 4) staat ook vast dat de vastgestelde wissels afkomstig zijn van Dassen uit deze kraamburcht die zuidelijk van plangebied gelegen is.

Aan de hand van de ligging van de kraamburcht en de bijbehorende wissels hebben we een beeld geschetst van het totaal aan beschikbaar foerageergebied rondom de zuidelijke burcht (zie ook bijlage 4). Bij het bepalen van de omvang van het foerageergebied hebben we enkele uitgangspunten gehanteerd:

- aanwezige Dassen steken de Vecht niet over om te foerageren;
- de bebouwde kom is niet geschikt als foerageergebied;
- bij de beoordeling van het foerageergebied hebben we ons geconcentreerd op een voor Das overbrugbare zone tot maximaal anderhalve kilometer rond de burcht;
- op circa 1000 meter oostelijk van de onderzochte kraamburcht ligt een tweede kraamburcht. Daarom is aangenomen dat het foerageergebied zich in oostelijke richting tot ca. 500 meter uitstrekt, tot de van zuid naar noord lopende zandweg.

Kader Foerageergebied Das (Soortenstandaard Das²)

De grootte van een Dassenterritorium is afhankelijk van het voedselaanbod en dus van de kwaliteit van het leefgebied. De grootte varieert van 30 tot 150 hectare in optimaal gebied en van 150 tot 600 hectare in marginaal gebied. Het foerageergebied van Das ligt tot ongeveer 1,5 tot 12 kilometer van de burcht. Er moet voldoende foerageergebied liggen binnen 500 meter tot enkele kilometers. Belangrijke onderdelen zijn dan delen waar het hele jaar eten te vinden is, zoals graslanden met gras korter dan 5 centimeter. Alleen dan kan Das voldoende wormen vinden. Als koeien op deze graslanden grazen, dan keert Das de koeienvlaaien om, om mestkevers en dergelijke te vinden. Ook in bossen en bosjes kan hij het hele jaar voedsel vinden. Er zijn ook onderdelen, zoals (mais)akkers, hoogstamboomgaarden en ruigten, die in een bepaald deel van het jaar geschikt zijn om voedsel in te zoeken.

² Ministerie van EL&I (2012). Soortenstandaard Das - Meles meles. Dienst Regelingen.

Kwalitatief zijn hooilanden/graslanden aan te merken als optimaal foerageergebied en bosgebieden en akkers als marginaal leefgebied. Er zijn rond de zuidelijke burcht twee zones te onderscheiden waar Das foerageert: de gras- en hooilanden ten zuiden van de Coevorderweg (ca. 90 hectare) en de graslanden ten zuiden/ zuidoosten van het plangebied (ca. 25 hectare). Vanwege het ontbreken van duidelijke wissels over de Otmansweg wordt niet verwacht dat het zuidelijk deel van het plangebied (tussen de Otmansweg en Arriërflierweg) door Dassen gebruikt wordt die afkomstig zijn van de zuidelijke burcht.

Op basis van de vastgestelde wissels, de hemelsbrede afstand van de burcht tot het plangebied en het karakter van het gebied staat vast dat de Dassen vanuit de zuidelijke burcht hoofdzakelijk foerageren op de graslanden zuidelijk van de Coevorderweg. Hier ligt ca. 90 hectare optimaal foerageergebied waaronder diverse zeer geschikte foerageergebieden in de vorm van vochtige hooilanden die in beheer zijn van Staatsbosbeheer (alleen al goed voor ca. 68 hectare). Dassenterritoria zijn in Nederland doorgaans 30-50 ha groot (www.zoogdiervereniging.nl). Omdat alleen al in het gebied zuidelijk van de Coevorderweg ca. 90 hectare optimaal foerageergebied resteert, blijft er te allen tijden ruimschoots voldoende foerageergebied over voor de zuidelijke Dassenburcht. De functionaliteit van deze burcht is dus niet in het geding.

Noordelijke burcht

De noordelijke kraamburcht ligt eveneens op ruim 475 meter afstand (gemeten vanaf de noordwestpunt van het plangebied) en bestaat uit 5 belopen pijpen. Vanaf de burcht lopen diverse wissels met name in noordelijke, westelijke en oostelijke richting (zie ook bijlage 5). De wissels lopen voornamelijk dwars door bossen heen en vooral aan de noordzijde van het Ommerbosch worden ook randen van singels en perceelsranden gebruikt. Ook blijkt uit Dassensporen en - wissels bij drie faunapassages onder de N36 dat deze rijksweg regelmatig wordt gepasseerd door Dassen. Gezien de afstand tot andere kraamburchten in de omgeving (zie ook bijlage 4) staat ook vast dat de vastgestelde wissels afkomstig zijn van Dassen uit deze kraamburcht die noordelijk van plangebied gelegen is. Een klein aantal (weinig gebruikte) wissels loopt ook in de richting van het plangebied, waarbij vooral enkele graslanden langs de Hessenweg-Oost in het plangebied als foerageergebied gebruikt worden. Vanwege het ontbreken van duidelijke wissels over de Arriërflierweg wordt niet verwacht dat het zuidelijk deel van het plangebied (tussen de Otmansweg en Arriërflierweg) door Dassen gebruikt wordt die afkomstig zijn van de noordelijke burcht.

Aan de hand van de ligging van de kraamburcht en de bijbehorende wissels hebben we ook voor deze burcht een beeld geschetst van het totaal aan beschikbaar foerageergebied voor en na de planrealisatie. Bij het bepalen van de omvang van het foerageergebied rondom deze burcht hebben we enkele uitgangspunten gehanteerd:

- aanwezige Dassen steken het Ommerkanaal/ N34 niet over om te foerageren;
- de bebouwde kom is niet geschikt als foerageergebied;
- bij de beoordeling van het foerageergebied hebben we ons geconcentreerd op een voor Das overbrugbare zone tot maximaal anderhalve kilometer rond de burcht;
- door aanwezigheid van de bebouwde kom en een dicht raster rondom het nieuwe sportcomplex is het centrale deel van plangebied voor Dassen alleen toegankelijk langs de oostzijde van het plangebied;
- door de aanwezigheid van een andere kraamburcht aan de oostzijde van het plangebied rekenen we de oppervlakte van golfbaan voor de helft mee als geschikt foerageergebied.

Kwalitatief zijn de graslanden en de golfbaan binnen het foerageergebied van de hier aanwezige Dassen aan te merken als optimaal foerageergebied en de bosgebieden en akkers als marginaal leefgebied. Er zijn rond deze burcht drie zones te onderscheiden waar Das foerageert: het landbouwcomplex noordelijk van het plangebied (ca. 110 hectare grasland en ca. 89 hectare akkers), het bosgebied van het Ommerbosch (ruim 150 hectare), de golfbaan (ca. 30 hectare) en enkele graslandpercelen in het noordelijk deel van het plangebied (ca. 5 hectare). Door de realisatie van de woonwijk zal dus 5 hectare optimaal foerageergebied van de noordelijke Dassenburcht verloren gaan.

Op basis van de vastgestelde wissels, de hemelsbrede afstand van de burcht tot het plangebied en het karakter van het gebied wordt verwacht dat Das hoofdzakelijk foerageert op de graslanden ten noorden van het Ommerbosch, in het Ommerbosch zelf en op de golfbaan. Hierdoor blijft de totaal beschikbare oppervlakte foerageergebied ook na planrealisatie (110 hectare optimaal en 239 hectare marginaal) ruimschoots toereikend voor de Dassen van de noordelijke kraamburcht. De functionaliteit van deze burcht is dus eveneens niet in het geding.

Gebruik pijp Das

Tijdens het veldbezoek is opnieuw het gebruik van de bijburcht in het plangebied gecontroleerd. Ook

tijdens dit bezoek was de pijp niet belopen. Er zijn geen recente graafsporen aangetroffen en de ingangen van de burcht zaten vol met bladeren. Op basis van deze en eerder verzamelde informatie wordt ingeschat dat het gebruik van de burcht niet veranderd is: het is nog steeds een burcht die incidenteel gebruikt wordt.

Conclusie

Door geplande realisatie van de woningbouw zal beperkt foerageergebied van Das verloren gaan, zowel van Dassen in de noordelijke als de zuidelijk gelegen kraamburcht. Er is geen reden om aan te nemen dat het plangebied - zeker gezien de afstand van de burcht tot het plangebied en bereikbaarheid, omvang en geschiktheid van omliggende foerageergebieden - een essentiële, onmisbare functie heeft voor Dassen die afkomstig zijn van omliggende kraamburchten. Rond beide burchten blijft permanent ruimschoots voldoende foerageergebied voorhanden voor een functionele burcht. De woningbouw in het plangebied zal dan ook niet leiden tot aantasting van de functionaliteit van één van beide kraamburchten. Ook is de functie van de aanwezige burcht in het plangebied niet veranderd sinds het indienen van de ontheffingsaanvraag op 27 juni 2014. De burcht vormt nog steeds een incidenteel gebruikte burcht, waarbij in 2014 geen sporen van bewoning zijn vastgesteld.

Meldingsformulier start werkzaamheden

Ontheffing Flora- en faunawet, artikel 75, lid 5 en lid 6, onderdeel c

Gegevens

Aanvraagnummer FF/75C/2014/0252
Project Ontwikkelingen Ommen Oost
Ontheffingsperiode 10 februari 2015 tot en met 1 september 2019
Naam Gemeente Ommen
mevrouw K. Ten Brinke
Adres Postbus 500
Woonplaats 7770 BA HARDENBERG

Gegevens werkzaamheden

Contactpersoon uitvoering werkzaamheden

Telefoonnummer (vast)

Telefoonnummer (mobiel)

Locatie(s) werkzaamheden

.....

.....

.....

.....

.....

Datum start werkzaamheden

Overzicht planning werkzaamheden

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Dit formulier dient zodra de aanvang van de werkzaamheden bekend is te worden ingediend bij Rijksdienst voor Ondernemend Nederland!

Retouradres

Rijksdienst voor Ondernemend
Nederland
Postbus 19530
2500 CM Den Haag
Fax: 070-3786139
Email : ffwet@rvo.nl